

PREMENENIE VODY NA VÍNO

(2. nedeľa cez rok „C“)

Keď sa človek zamyslí nad sebou, zakusuje v sebe akýsi nesúladi, rozpor. Na jednej strane nosí v sebe túžby a želania, ktoré prevyšujú jeho prirodzené schopnosti, ktoré prevyšujú celý stvorený vesmír a siahajú až k nekonečnu. Človek túži vidieť z tváre do tváre Boha. Chce žiť naveky, a to nielen ako „duša“, ale tiež túži po večnom živote svojho „tela“. Na druhej strane však zároveň zakusuje trpkú skutočnosť, ktorú musí znášať. Jeho telo a duša podlieha chorobám, utrpeniu, až nakoniec pri smrti vidí ich odlúčenie – a ako sa zdá odlúčenie navždy. Človek nosí v sebe božské ambície, ale zároveň prežíva svoju pozemskosť, živočíšnosť. Avšak nechce sa zmieriť so svojou pozemskosťou...

Môžeme povedať, že človek túži po „premenení“ svojej ľudskej prirodzenosti, ktorá ho uzatvára len do hraníc tohto sveta.

Dnešné slovo Božie odpovedá pozitívne na tieto „božské ambície“ človeka. V Evanjeliu sme počuli o premenení vody na víno. Zázrak premenenia vody na víno má okrem skutočného významu aj symbolický význam. Chce nám ukázať, čo sa stalo s človekom Ježišovým vtelením. Evanjelista Ján nám týmto zázrakom premenenia vody na víno zjavuje: Vtelením Božieho Syna sa premenil náš ľudský život. Ľudský život je tu opísaný ako voda, ktorou je naplnených šesť kamenných nádob. Voda môže mať rôzne významy. Môže uhasiť smäd, môže byť životodárna, pôsobiť plodnosť. Tu voda slúži na očisťovanie, a preto má istotne iný význam: predstavuje tradičné židovské zvyky, staré predpisy, očisťovacie obrady. Má pach odstátej vody, ktorá stratila priehľadnosť, stratila chuť. Pri vode sa ťažko zabavíme, s vodou ťažko môžeme sláviť svadobnú hostinu. V nej si môžeme umyť ruky, ale neobveselí nám srdce, ako to dokáže spôsobiť víno. A tak by sme mohli skonštatovať, že význam Jánovho textu je tento: Ježiš svojím vtelením premenil na víno našu ľudskú prirodzenosť a náš život. Oboje sa totiž hriechom skazilo, ako sa skazila odstáta voda v kamenných nádobách. Náš život získal vtelením Božieho Syna priehľadnosť, novú chuť a nové schopnosti.

O víne žalmista hovorí, že obveseľuje srdce človeka (porov. Ž 104, 15). Víno nám dodáva veselú náladu, rozväzuje nám jazyk, takže začíname byť družní a môže vzniknúť spoločenstvo. Pred príchodom Ježiša na zem sme boli vodou, čímsi bez chuti, prázdni, odstáti, nerozumeli sme svojím ambíciám a túžbam, nerozumeli sme životu a jeho tajomstvám, neboli sme schopní premáhať silu zlého. Boli sme ako tých šesť kamenných nádob: bezcitní, zatvrdnutí, strnulí a pozemskí. Číslo šesť naznačuje našu nedokonalosť. Ježiš urobí podľa evanjelistu Jána celkovo sedem znamení, aby naplnil náš život božskou dokonalosťou. Premenenie vody na víno je prvým z nich. Siedmu nádobu otvorí Kristus na kríži, keď kopija vojaka prebodne jeho srdce; v

tej chvíli sme obdarovaní jeho krvou a novou životodárnou vodou milosti. Svojou smrťou a následným zmŕtvychvstaním premieňa Ježiš svojím Duchom našu zranenú ľudskú prirodzenosť a povyšuje ju do božského života. Premieňa vodu nášho prirodzeného života na lahodné a mocné víno božského života.

V ľuďoch je zreteľná túžba po premenení... po premenení ľudskej prirodzenosti na božskú. Vo vtelení Boha v Ježišovi Kristovi, sa táto túžba človeka naplňuje. Vtelením Boh skutočne premenil našu ľudskú prirodzenosť, prenikol našu smrteľnú prirodzenosť svojím nesmrteľným životom, našu ľudskú prirodzenosť zbožstvil.

Treba si pritom všimnúť ešte jednu dôležitú okolnosť, pri ktorej k premeneniu vody na víno došlo: bolo to na svadbe. Pre apoštola Jána je svadba obrazom toho, čo sa stalo vtelením Krista. Je obrazom spojenia protikladov. Zjednotenie muža a ženy je obrazom toho, že sa v nás môžu zjednotiť všetky protiklady, ktoré v sebe cítíme. V obraze svadby je naznačené, že je zrušený ten najväčší protiklad, aký môže existovať: Boh a človek, nebo a zem. Ján nám chce v príbehu z Kány povedať, že Boh s nami vo vtelení svojho Syna slávi svadbu, že sa s nami nerozlučne spojil, a tým dal nášmu životu novú chuť – otvoril v ňom novú dimenziu bytia. Naplnilo sa to, čo hovorí v prvom čítaní prorok Izaiáš: „Budú ťa volať Moja potecha a tvoju krajinu Nevesta... a ako ženích má radosť z nevesty, tak z teba bude mať radosť tvoj Boh“ (Iz 62, 5).

Sám Boh sa pri vtelení svojho Syna spája s ľuďmi vo svätej svadbe a premieňa človeka tak, ako ho dokáže premeniť len svadba. O tom, ako svadba premieňa človeka hovoria mnohé rozprávky a poviedky: z kameňa sa stáva srdce, žaba sa premieňa na princa alebo princeznú, labute sa opäť menia na ľudí... Ak sa Boh stáva človekom, nastáva najhlbšia premena, aká je vôbec možná: všetko, čo je v človeku je prijaté do života trojjediného Boha. Ale ak je to tak, potom jeho ľudská prirodzenosť rozkvitne, ako to vyjadruje nevesta vo svojom svadobnom šate; potom je v človekovi všetko žiarivo biele, potom všetko dýcha vôňou lásky, ktorá je schopná premeniť celú svadobnú spoločnosť.

Vtelením Božieho Syna sa naša ľudská prirodzenosť spojila s božskou. Ambície, ktoré nosíme v sebe, sa stávajú realitou – aj keď ich definitívne zavŕšenie uvidíme až pri vzkriesení mŕtvych. No tí, čo sa otvorili svojej božskej dimenzii už v tomto živote, zakúsili už mnohé z plodov večného života.

Na záver, nezabudnime na Matku Božiu. Pri premenení vody na víno, pri premenení našej ľudskej prirodzenosti na božskú, nesmie chýbať Mária. Preto ju pozvime do svojho života, aby dohliadala na proces našej premeny a pomáhala nám. Amen.